

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВІВ КОРИСТУВАННЯ ІНТЕРНЕТОМ У СТУДЕНТСЬКОМУ ВІЦІ

Феномен мотивації інтернет-активності досліджується психологією в різних площинах. Висновки потребують перевірки та оновлення, а віковий аспект доцільно з'ясувати більш детально. Вважаємо, що вивчення означеної проблеми у студентському віці дозволить доповнити психологічну теорію інтернет-активності і підвищити ефективність сучасних інформаційних технологій у діяльність закладів вищої освіти.

Вибірка формувалася зі студентів I–II курсів Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Кількість досліджуваних – 60 осіб віком. Віковий діапазон – 17-19 років. Для збирання емпіричного матеріалу використано анкету визначення мотивів користування Інтернетом [2].

На основі обчислення показників середнього арифметичного й стандартного відхилення визначено рангові значення кожного мотиву користування Інтернетом у досліджуваній вибірці.

Найбільш значущим стимулом мережевої діяльності виявилось «отримання навчальної інформації» ($\bar{x}=6$; $\sigma=0,759$). Бачимо, що означеній спонуці властиві найнижчі показники стандартного відхилення, що вказує на схожість результатів опитаних із середнім показником. Другий ранг значущості властивий позиції «прослуховування музики і перегляд фільмів» ($\bar{x}=5,87$; $\sigma=1,112$). Бачимо, що зафіксовані статистичні характеристики суттєво не відрізняються від виявлених показників попередньої спонуки. Достатньо схожими виявилися тенденції прояву таких спонук користування Інтернетом, як «отримання інформації про події, що відбуваються у світі» ($\bar{x}=5,17$; $\sigma=1,368$) і «навчальне спілкування з одногрупниками» ($\bar{x}=5,15$; $\sigma=1,436$).

Твердження «виконання певної роботи» посідає п'яте місце в ієрархії досліджуваного феномену ($\bar{x}=4,78$; $\sigma=1,121$). Бачимо, що разом зі зменшенням середнього арифметичного зменшився показник стандартного відхилення, що вказує на більш виражену єдність думок щодо цього мотиву. Зазначимо, що таке твердження можна трактувати з двох точок зору: мережа як засіб досягнення певної мети (наприклад, отримання інформації щодо виконання певної діяльності) й мережа як місце роботи.

Мотив «цікаве проведення часу» відображає ставлення до мережі як джерела розважального дозвілля й характеризується шостим рангом значущості, а також більшим розмахом поглядів у досліджуваній вибірці ($\bar{x}=4,6$; $\sigma=1,532$). Мотив пошуку комп'ютерних програм є наступним за значущістю ($\bar{x}=4,22$; $\sigma=1,738$).

Восьмий та дев'ятий ранги значущості належать мотивам романтичного спілкування ($\bar{x}=3,92$; $\sigma=1,825$) і пошуку людей зі схожими інтересами ($\bar{x}=3,38$; $\sigma=1,29$). Отримані результати вказують на доволі низьку значущість комунікативних спонук у досліджуваній вибірці.

Десятий ранг у структурі мотивів користування Інтернетом посідає «прояв творчості» ($\bar{x}=3,25$; $\sigma=1,733$). Таким чином, можна стверджувати, що

оптанти не зацікавлені ні у використанні мережевого контенту для креативного процесу, ні в розміщенні створених продуктів (малюнків, віршів тощо) на інтернет-ресурсах. Низька значущість групи комунікативних мотивів мережевої діяльності підтверджується тенденціями інтернет-мотиву «пошук друзів» ($\bar{x}=3,22$; $\sigma=1,16$). На дванадцятому місці – інструментальний мотив використання Інтернету для проведення культурних заходів ($\bar{x}=2,23$; $\sigma=1,14$). Виявлені показники означеної спонуки можна пояснити низьким рівнем розвитку організаторських здібностей і відповідної сфери інтересів.

Останні місця в ієрархії інтернет-спонук студентів 17–19 років належать мотивам «участь в онлайн іграх» ($\bar{x}=2,62$; $\sigma=1,814$) й «зменшення відчуття самотності» ($\bar{x}=2,03$; $\sigma=1,288$). Ці дані можуть свідчити про низьку актуальність усесвітньої мережі як засобу «втечі від реальності».

Виявлена актуальність інформаційно-пізнавальної мотивації інтернет-діяльності може бути основою для використання сучасних інформаційних технологій з розвивальною метою. Це припущення підтверджується дослідженнями М. Л. Смульсон, яка довела ефективність використання інформаційних комплексів з метою формування інтелекту в юнацькому віці [6].

Висновки. Для студентів студентів досліджуваної вибірки найбільш актуальними інтернет-спонукami є інформування про навчання та події, що відбуваються у світі; «скачування», перегляд і прослуховування музики та фільмів; допомога у виконанні певної роботи. Тобто, провідними є інструментальні та пізнавальні мотиви. Дещо меншою, але теж вираженою є актуальність рекреаційних мотивів, що передбачає ставлення до мережі як джерела розваг. Мотиви спілкування та самоствердження не є актуальними для досліджуваної вибірки. Отримані результати можуть залежати від соціокультурної специфіки вибірки.

Література

1. Горошко О. І. Мотиви користування мережею Інтернет: гендерний аналіз. *Соціальна психологія*. 2009. № 4. С. 148–161.
2. Смульсон М. Л. Психологія розвитку інтелекту : монографія. К. : Нора-Друк, 2003. 298 с.